OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

VN/7343/2021

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
Hallitusneuvos Anne Hallavainio

30.1.2023

Lakivaliokunnalle

Asia: O 58/2022 vp Käräjäoikeusverkoston rakenneuudistus ja summaaristen riita-asioiden keskittäminen

1.1.2019 voimaan tulleen rakenneuudistuksen jälkeen käräjäoikeuksia on 20. Ne sijaitsevat Espoossa, Helsingissä, Hämeenlinnassa, Joensuussa, Jyväskylässä, Kajaanissa, Kouvolassa, Kuopiossa, Lahdessa, Lappeenrannassa, Maarianhaminassa, Mikkelissä, Oulussa, Porissa, Rovaniemellä, Seinäjoella, Tampereella, Turussa, Vaasassa ja Vantaalla.

Käräjäoikeuksien toimipaikkoja on 39 paikkakunnalla. Käräjäoikeuksien 20 hallinnollisen kanslian lisäksi erilliset kansliat sijaitsevat Hyvinkäällä, Kemissä, Kokkolassa ja Ylivieskassa.

Istuntopaikka on lisäksi Iisalmessa, Inarissa (Ivalo), Kauhavalla, Kittilässä, Kuusamossa, Nurmeksessa, Pietarsaaressa, Porvoossa, Raaseporissa, Raumalla, Salossa, Savonlinnassa, Sodankylässä, Utsjoella ja Varkaudessa.

Uudistuksella haluttiin varmistaa käräjäoikeuksien toimintakyky myös tulevaisuudessa. Uudistuksessa yhdistyvät Espoon ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudet, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan käräjäoikeudet, Oulun ja Ylivieska-Raahen käräjäoikeudet sekä Kemi-Tornion ja Lapin käräjäoikeudet. Lisäksi yhdistyvät Itä-Uudenmaan, Tuusulan ja Vantaan käräjäoikeudet ja osa Hyvinkään käräjäoikeuden tuomiopiiristä sekä Kanta-Hämeen käräjäoikeus ja osa Hyvinkään käräjäoikeuden tuomiopiiristä.

Vuoden 2019 alusta tuli muutoksia myös tiettyihin käräjäoikeuksiin käsiteltäväksi keskitettyjen asiaryhmien tuomiopiirijakoon. Tämä koski merioikeus-, ryhmäkanne-, ulosottovalitus-, yrityssaneeraus- ja sotilasoikeudenkäyntiasioita.

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Summaaristen riita-asioiden käsittely keskitettiin 1.9.2019 alkaen Ahvenanmaan, Helsingin, Itä-Uudenmaan, Kymenlaakson, Lapin, Oulun, Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen käräjäoikeuksiin. Summaarisia ovat muun muassa sellaiset riidattomat velkomisasiat, jotka käräjäoikeus ratkaisee kirjallisessa menettelyssä.

Hyväksyessään hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (käräjäoikeusverkoston rakenneuudistus; HE 270/2016 vp) eduskunta hyväksyi seuraavan lausuman: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa käräjäoikeuksien rakenneuudistuksen ja siihen liittyvän mahdollisen summaaristen riita-asioiden käsittelyä koskevan uudistuksen vaikutuksia kiinnittäen erityistä huomiota oikeusturvan alueelliseen saatavuuteen, kielellisten oikeuksien toteutumiseen, taloudellisiin vaikutuksiin ja oikeudellisten palvelujen tarjontaan sekä antaa lakivaliokunnalle edellä mainituista seikoista selvityksen vuoden 2022 loppuun mennessä.”

Hyväksyessään hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta (summaaristen riita-asioiden keskittäminen; HE 190/2017 vp) eduskunta hyväksyi seuraavan lausuman: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa käräjäoikeuksien rakenneuudistuksen ja siihen liittyvän summaaristen riita-asioiden käsittelyä koskevan uudistuksen vaikutuksia kiinnittäen erityistä huomiota oikeusturvan alueelliseen saatavuuteen, kielellisten oikeuksien toteutumiseen, taloudellisiin vaikutuksiin ja oikeudellisten palvelujen tarjontaan sekä antaa lakivaliokunnalle edellä mainituista seikoista selvityksen vuoden 2022 loppuun mennessä.”

Oikeusministeriö asetti professori Mikko Aaltosen selvityshenkilöksi arvioimaan uudistusten toimivuutta ja vaikutuksia eduskunnan lausumista ilmenevällä tavalla. Selvitys on toimitettu lakivaliokunnalle 27.12.2022. Oikeusministeriö pitää selvityksen johtopäätöksiä perusteltuina.